

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Στ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Πάσχα στον Κόσμο»

Συγγραφή: ΚΟΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εφαρμογή: ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνι 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Πάσχα στον Κόσμο

Εφαρμογή σεναρίου

Πέτρου Κωνσταντίνος

Δημιουργία σεναρίου

Κόμπος Κωνσταντίνος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ' Δημοτικού

Σχολική μονάδα

20^ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας

Χρονολογία

Από 27-03-2015 έως 01-04-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Στ' Δημοτικού, τεύχος γ', ενότητα 14: «Πάσχα».

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 12 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής, διάδρομοι σχολείου

II. Εικονικός χώρος

Wiki τάξης

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ο/η εκπαιδευτικός γνωρίζει τις ιστοσελίδες που θα επισκεφτούν τα παιδιά για την εύρεση πληροφοριών. Οι μαθητές/-τριες γνωρίζουν να κατασκευάζουν σταυρόλεξα και τις βασικές λειτουργίες του υπολογιστή: άνοιγμα, αποθήκευση αρχείου και φακέλου, γράψιμο στον κειμενογράφο, αντιγραφή και επικόλληση κειμένου και εικόνας, μεταφορά δεδομένων σε μονάδα αποθήκευσης αρχείων. Η σχολική μονάδα διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής και η σχολική τάξη υπολογιστή με προβολέα.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κόμπος Κωνσταντίνος, Πάσχα στον Κόσμο, Νεοελληνική Γλώσσα, Στ' Δημοτικού, 2013

Το σενάριο εφαρμόστηκε στο ακέραιο σε σχέση με το αρχικό και σε μερικά σημεία μάλιστα, εμπλουτίστηκε. Η ύπαρξη τεσσάρων ομάδων καθώς και ο τρόπος διαμοιρασμού των μαθητών σε αυτές, υπαγόρευσαν ορισμένες αλλαγές, περισσότερο σε τεχνικό επίπεδο παρά σε ουσιαστικό.

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στην ενότητα «Πάσχα» (σχολικό βιβλίο *Γλώσσα Στ' Δημοτικού*, τεύχος γ') και αναδεικνύει τα γεγονότα λίγο πριν από τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού. Το Πάσχα αποτελεί για τους χριστιανούς τη μεγαλύτερη εορτή και συμβολίζει τη νίκη της ζωής ενάντια στον πνευματικό και υλικό θάνατο.

Η γιορτή του Πάσχα γενικότερα αποτελεί αφορμή και ευκαιρία να γνωρίσουν οι μαθητές μας τον τρόπο με τον οποίο ο ελληνοισμός περισσότερο από άλλους λαούς γιορτάζει διαχρονικά τη μεγάλη αυτή θρησκευτική του γιορτή, πώς την ενέταξε στις παραδόσεις του και στα έθιμά του και με ποιον τρόπο βιώνει τη σημασία της και το ελπιδοφόρο μήνυμά της. Ακόμη, παρέχεται στα παιδιά η δυνατότητα να πληροφορηθούν για τα έθιμα και τις συνήθειες αυτής της γιορτής σε άλλα μέρη της γης με διαφορετικές θρησκείες. Η πληροφόρηση και η εύρεση ομοιοτήτων και διαφορών φέρνει τα παιδιά όλου του κόσμου το ένα πιο κοντά στο άλλο, απαλείφοντας εχθρότητες και ρατσιστικές συμπεριφορές.

Στο σενάριο περιλαμβάνονται δραστηριότητες με τη χρήση του παγκόσμιου ιστού, λογισμικού παρουσίασης, δημιουργίας κειμένων με τη χρήση κειμενογράφων και κατασκευής σταυρόλεξων. Μέσα από το σενάριο τα παιδιά αναπτύσσουν κριτική σκέψη, επεξεργάζονται κείμενα και αξιοποιούν και οργανώνουν πληροφορίες με ψηφιακά πολυτροπικά μέσα. Το σενάριο εξελίσσεται στην τάξη και στο εργαστήριο των Η/Υ και προϋποθέτει ομαδοσυνεργατική εργασία.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σενάριο προσπαθεί να γνωρίσει στα παιδιά τα κοινά έθιμα των χριστιανικών λαών τις ημέρες του Πάσχα, δίνοντας τη δυνατότητα μέσα από την ενασχόληση και την πληροφόρηση να δημιουργήσει θετικές στάσεις και συμπεριφορές στο μακρινό, ξένο

και άγνωστο. Πλησιάζοντας προς τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού, τα παιδιά κατανοούν τη νίκη της ζωής έναντι του θανάτου στη χριστιανική θρησκεία. Μπορούν να παρακολουθήσουν την αναπαράσταση του Θείου δράματος στις εκκλησίες και να προσπαθήσουν να κατανοήσουν τις βυζαντινές ψαλμωδίες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Οι επιμέρους στόχοι αναλύονται ως εξής:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να εμβαθύνουν στα γεγονότα που συνέβησαν πριν και κατά τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού·
- να γνωρίσουν έθιμα της Μ. Εβδομάδας και τη συμμετοχή των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο στα έθιμα αυτής·
- να γνωρίσουν πώς γιορτάζεται το Πάσχα σε άλλα μέρη της Ελλάδας·
- να γνωρίσουν σημαντικά έργα ζωγραφικής που παρουσιάζουν πασχαλινά θέματα·
- να μάθουν να εύχονται και να επικοινωνούν με φίλους και αγαπημένα πρόσωπα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιο τους με λέξεις σχετικές με τη γιορτή του Πάσχα·
- να μάθουν να εντοπίζουν και να αντλούν πληροφορίες από ένα πολυτροπικό κείμενο·
- να δημιουργούν πολυτροπικό κείμενο·

- να επικοινωνούν γραπτά ή προφορικά·
- να μάθουν να επικοινωνούν και να παρουσιάζουν τις εργασίες τους τόσο προφορικά όσο και γραπτά.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν τον τρόπο άντλησης πληροφοριών από το διαδίκτυο και να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης σε έναν ιστότοπο·
- να αντλούν πληροφορίες από αποσπάσματα ταινιών·
- να δημιουργούν ψηφιακά αρχεία·
- να χρησιμοποιούν εντολές όπως «αντιγραφή», «επικόλληση», «αποθήκευση»·
- να δημιουργούν σταυρόλεξα με τη χρήση κατάλληλων λογισμικών εργαλείων·
- να δημιουργούν κάρτες αλληλογραφίας·
- να αναλύουν πληροφορίες, έτσι ώστε να τις συγκρίνουν και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές επιδιώκεται να ασκηθούν στην ανακαλυπτική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, διερευνώντας στο διαδίκτυο για ομοιότητες και διαφορές στα πολιτισμικά ήθη και έθιμα των ανθρώπων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την εφαρμογή του σεναρίου ήταν η σειρά μαθημάτων της ενότητας 14 με τίτλο «Πάσχα» (*Γλώσσα Στ' Δημοτικού*, τεύχος γ', σελίδες 25-36) και βέβαια η έλευση και οι προετοιμασίες της γιορτής. Το σενάριο δε χρησιμοποιεί τα κείμενα από το σχολικό εγχειρίδιο αλλά ψηφιακό περιβάλλον μάθησης και πολυτροπικά κείμενα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να επικοινωνούν (προφορικά και γραπτά) κατανοώντας και παράγοντας κείμενα αποτελεί στόχο όχι μόνο του σεναρίου αλλά και του γλωσσικού μαθήματος που διδάσκεται στη Στ΄ Τάξη, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 11). Οι δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων του σεναρίου αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητες της οργάνωσης κάθε είδους κειμένων και τη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων. Η παιγνιώδης μορφή διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος ενεργοποιεί στα παιδιά τη δημιουργικότητα και τη φαντασία, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 12).

Ακόμη, ο εκπαιδευτικός δημιουργεί το δικό του διδακτικό υλικό αντικαθιστώντας τα κείμενα από το σχολικό εγχειρίδιο διατηρώντας όμως τους επικοινωνιακούς στόχους της ενότητας, σύμφωνα με το βιβλίο του δασκάλου (σ. 12).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Με τη χρήση των ΤΠΕ τα παιδιά:

- Ασκοούνται στην πλοήγηση και στην εύρεση πληροφοριών σε ιστοσελίδες και ιστότοπους.
- Χρησιμοποιούν κειμενογράφο για παραγωγή και επεξεργασία κειμένων.
- Δημιουργούν σταυρόλεξα με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος HotPotatoes.
- Χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και τις μηχανές αναζήτησης για να γνωρίσουν έργα σπουδαίων ζωγράφων.
- Χρησιμοποιούν λογισμικά – προγράμματα παρουσίασης των εργασιών τους.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα

Ανδρέας Καρκαβίτσας, «[Διηγήματα του Γυλιού: Πάσχα στα Πέλαγα](#)», στην ιστοσελίδα <http://thechrist.gr/>

Γρηγόριος Ξενόπουλος, «[Τα κόκκινα αυγά](#)», στο Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄-Στ΄ Δημοτικού

Κείμενα από ιστοσελίδες

«[Πάσχα](#)», λήμμα στη *Βικιπαίδεια*

«[Παραδόσεις και έθιμα του Πάσχα στον κόσμο](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.kilkis-press.gr/>

«[Πασχαλινά έθιμα του κόσμου](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.mamapeinao.gr/>

«[Πασχαλινά έθιμα](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.paidika.gr/>

«[Από τα χρωματιστά αυγά στους ιππότες με φράκο](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.griechenland.diplo.de/>

«[Πασχαλινά ήθη και έθιμα στη Γερμανία](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.dw.de/>

Βίντεο

«[Η ζωή του Χριστού](#)» (μέρος 5^ο, μέρος 6^ο, μέρος 7^ο), κινούμενα σχέδια, παραγωγή: Mondo TV.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η–4η διδακτική ώρα

1^η ημέρα

Η εφαρμογή του σεναρίου ξεκίνησε την Παρασκευή 27-3-2015, με τους μαθητές να παρακολουθούν στο εργαστήριο πληροφορικής τα αποσπάσματα της ταινίας κινούμενων σχεδίων «[Η ζωή του Χριστού](#)» της TV Mondo, και συγκεκριμένα τα μέρη 5, 6 και 7 (βλ. Τεκμήριο 1). Η προβολή αυτών διήρκεσε γύρω στα 40 λεπτά, δίνοντας στους μαθητές την

Τεκμήριο 1

ευκαιρία να ξεκαθαρίσουν ορισμένες πτυχές της πορείας του Χριστού προς τη σταύρωση, αλλά και να αντιληφθούν τη χρήση αρκετών φράσεων που έχουν μέχρι τώρα ακούσει στην εκκλησία, όπως «Σύ είπας», «Νίπτω τας χείρας μου» κ.λπ. Κατόπιν ακολούθησε συζήτηση με βάση ερωτήσεις που περιείχε το αρχικό σενάριο και έχουν να κάνουν με τον εορτασμό του Πάσχα και τις διάφορες εκφάνσεις του. Κι ενώ η συζήτηση πλησίαζε προς το τέλος της, με την ενεργητικότερη συμμετοχή των μαθητών, ένας εξ αυτών αναφέρθηκε στο εβραϊκό Πάσχα, δίνοντάς μου την ευκαιρία να τους προτρέψω να επισκεφθούν τη [Βικιπαίδεια](#) και να πληκτρολογήσουν τη λέξη Πάσχα (βλ. Τεκμήριο 2). Μετά από αυτό οι μαθητές ξεκίνησαν να διαβάζουν σιωπηρά το κείμενο προσπαθώντας να βρουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των

Τεκμήριο 2

δύο εορτών. Τα «ευρήματά» τους τα κατέγραψαν σε έγγραφο κειμένου (τεκμήριο 3) η κάθε ομάδα χωριστά, με το όνομά της, όπως εξαρχής είχαν χωριστεί οι μαθητές («κόκκινα αυγά», «μαγειρίτσες», «λαμπάδες», «τσουρέκια») και τα αποθήκευσαν στον κοινόχρηστο φάκελο

Τεκμήριο 3

(βλ. Τεκμήριο 4). Όμως, παρότι προφορικά ανέφεραν αρκετές ομοιότητες και διαφορές, στα έγγραφα κειμένου δεν τις κατέγραψαν όλες (βλ. φάκελο: «omoiothtes_diafores»). Ίσως να

Τεκμήριο 4

ευθύνεται η προσμονή για το χτύπημα του κουδουνιού, που ουσιαστικά ολοκλήρωσε την πρώτη φάση εφαρμογής της ημέρας.

Αμέσως μετά το διάλειμμα οι μαθητές ξεκίνησαν να διαβάζουν το διήγημα του Καρκαβίτσα «[Πάσχα στα Πέλαγα](#)» στην ολομέλεια (βλ. Τεκμήριο 5). Τελειώνοντας, ξεκίνησε συζήτηση για το πώς είναι να κάνει κανείς Πάσχα στο καράβι, γεγονός που πολλοί Έλληνες ιδίως από τη νησιώτικη Ελλάδα το έχουν ζήσει. Επίσης τους ανέφερα ότι σε πολλά μέρη της Ελλάδας αρκετά από τα έθιμα διαφοροποιούνται, και αυτό έχει να κάνει με τον τρόπο που ο καθένας βίωσε στην ιδιαίτερη πατρίδα του τις μέρες του Πάσχα. Αμέσως μετά οι μαθητές άρχισαν

Τεκμήριο 5

–πάλι σε ολομέλεια– να διαβάζουν «[Τα κόκκινα αυγά](#)» του Γρηγ. Ξενόπουλου (τεκμήριο 6). Αμέσως άρχισαν να κατανοούν για ποιον λόγο διαβάσαμε το κείμενο -έτσι η συζήτηση συνεχίστηκε για το έθιμο του βαψίματος των αυγών και για την προέλευσή του. Εκεί επίσης διάβασαν ότι συνηθίζεται, περισσότερο σε άλλες χώρες αλλά και στην Ελλάδα να χρησιμοποιούνται και άλλα χρώματα για τη βαφή τους. Μάλιστα, ένας μαθητής είχε φέρει μαζί του, μιας και τους είχα ειδοποιήσει για το τι θα κάναμε, τον τόμο από μια σειρά -με διάφορα θέματα- παιδικών βιβλίων, που ήταν αφιερωμένος στο Πάσχα. Στο εξώφυλλο του

Τεκμήριο 6

Τεκμήριο 7

βιβλίου υπάρχει φωτογραφία με πολύχρωμα αυγά (βλ. Τεκμήριο 7) και στις σελίδες αρκετά ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Επειδή το CD-ROM που συνόδευε το βιβλίο είχε μια αρκετά ενδιαφέρουσα -ολίγον παιδική- προσέγγιση των γεγονότων της Μεγάλης Εβδομάδας, θεώρησα σκόπιμο να δουν οι μαθητές και μια άλλη εκδοχή των γεγονότων, πιο «συμπυκνωμένη», αλλά ταυτόχρονα ουσιαστική και «γεμάτη» πληροφορίες (βλ. Τεκμήριο 8).

Τεκμήριο 8

Με όλα αυτά ο χρόνος πέρασε, αρκετά εποικοδομητικά όμως, κι έτσι οι διαφορές και οι ομοιότητες των εθίμων του Πάσχα σε διαφορετικά μέρη της Ελλάδας δεν ήταν δυνατόν να

καταγραφούν όπως προέβλεπε ο δημιουργός του σεναρίου στον λίγο χρόνο που μας απέμεινε. Έτσι, λοιπόν, συμφωνήθηκε να συνεργαστούν οι ομάδες το Σαββατοκύριακο, αφού πρώτα ξαναδιαβάσουν το κείμενο του *Ανθολογίου* στο σπίτι τους, και δουν το βίντεο «[Της Λαμπρής](#)», που είναι αναρτημένο στον ιστότοπο της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης. Το ντοκιμαντέρ αυτό επιλέχθηκε, αφού υπάρχει ο υπερσύνδεσμος που οδηγεί σε αυτό, στο κείμενο του Ξενόπουλου στο περιβάλλον του Ψηφιακού Σχολείου. Για να έχουν οι μαθητές εύκολη και «σίγουρη» πρόσβαση σε αυτά, αναρτήθηκαν οι υπερσύνδεσμοι στο Wiki της τάξης (βλ. Τεκμήριο 9). Εκεί επίσης αναρτήθηκε και υπερσύνδεσμος που οδηγεί τους μαθητές να παρακολουθήσουν το έθιμο της Μεγάλης Παρασκευής στον [Πύργο της Σαντορίνης](#), όπου χιλιάδες τενεκεδάκια με πετρέλαιο σκορπίζονται σε όλο το χωριό και φωτίζουν εντυπωσιακά την περιφορά του Επιταφίου.

Ημερομηνία	Τίτλος	Σύνδεσμος
27-03-2015	Το κείμενο του...	Ασφάλεια
27-03-2015	Της Λαμπρής...	Προσευχή
23-03-2015	Μαργαρίτα Γκότσι	Γαλιλία
23-03-2015	6 Αυγούστου 1945 - Ο χρόνος σταμάτησε στη Κροστρά	Βίντεο
23-03-2015	Ριπή επιταφίως βόμβας στη Λαροσσία και το Νεγκροπόλε	Σελίδα
22-03-2015	Αφιέρωμα στην 21η Μαρτίου 1821	PDF
20-03-2015	Η εκπαίδευση δεν καταργείται πο...	...τη βίτη
20-03-2015	Το φενοκίτο της Δουλοφης στον αλ 90"	ΕΡΕ
20-03-2015	Το κείμενο της εκπαίδευσης "Γαλιλία"	Βιβλίο
20-03-2015	Μαργαρίτα Γκότσι	Βιβλίο
20-03-2015	Τα 7 «βενεζουελανό» εργαζόμενοι της...	...και ο κίνδυνος
20-03-2015	Δείτε την Καμ στον Πύργο του Βιτόνι	YouTube

Τεκμήριο 9

Οι μαθητές σε αυτήν την πρώτη φάση έμαθαν για το εβραϊκό Πάσχα, τις διαφορές του από το δικό μας, και πληροφορήθηκαν για τα διαφορετικά έθιμα που υπάρχουν στην ελληνική επικράτεια διερευνώντας τα και καταγράφοντάς τα σε έγγραφο κειμένου, όπως θα δούμε παρακάτω (βλ. Τεκμήριο 10). Η προσπάθειά τους και γενικότερα η συμμετοχή τους κρίνεται θετικότατη.

5η–9η διδακτική ώρα

2^η ημέρα

Η δεύτερη ημέρα εφαρμογής του σεναρίου ήταν η Δευτέρα 30-3-2015, η οποία ξεκίνησε με μια ανασκόπηση, ή καλύτερα ολοκλήρωση της προηγούμενης, μιας και οι μαθητές παρουσίασαν τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους για τα διαφορετικά έθιμα σε κάθε τόπο της Ελλάδας, όπως είχε συμφωνηθεί την Παρασκευή. Επίσης, επειδή αρκετοί μαθητές είτε δεν επισκέφθηκαν το Wiki είτε είχαν προβλήματα σύνδεσης στο διαδίκτυο, θεώρησα

Τεκμήριο 10

σκόπιμο να προβάλω τόσο το βίντεο με τη Μ. Παρασκευή στη Σαντορίνη, όσο και το ντοκιμαντέρ «Η Λαμπρή» από τον ιστότοπο της εκπαιδευτικής τηλεόρασης (βλ. Τεκμήριο 10). Αμέσως μετά οι μαθητές άνοιξαν το [1^ο φύλλο εργασίας](#), κοινό για όλες τις ομάδες, για να αναζητήσουν πίνακες ζωγραφικής συγκεκριμένων ζωγράφων της Αναγέννησης. Σε εκείνο το σημείο, έκρινα απαραίτητο να τους υποδείξω τον τρόπο εύρεσης, αποθήκευσης και ενσωμάτωσης εικόνων σε αρχείο παρουσίασης (βλ. Τεκμήριο 11). Έτσι οι μαθητές ξεκίνησαν να

Τεκμήριο 11

αναζητούν τους πίνακες στο διαδίκτυο, επεμβαίνοντας αρκετές φορές για να τους βοηθήσω τόσο να βρουν τον τίτλο κάθε πίνακα, όσο και να τον γράψουν, μαζί με τον ζωγράφο, στις

διαφάνειες της παρουσίασης (βλ. Τεκμήριο 12). Οι μαθητές λοιπόν για αρκετό χρονικό διάστημα εντόπιζαν πίνακες ζωγραφικής, τους οποίους ενσωμάτωναν στην παρουσίασή τους με τελικό

Τεκμήριο 12

σκοπό την καλύτερη οργάνωση και διαμόρφωση των παρουσιάσεων (βλ. Τεκμήριο 13). Αν κρίνει κανείς από το αποτέλεσμα (βλ. φάκελο: «parousiaseis_pinakes»), οι μαθητές «εκτέλεσαν την αποστολή τους», αλλά αυτό που αξίζει να αναφερθεί είναι το γεγονός ότι το χάρηκαν κιόλας. Αφού αποθήκευσαν και έκλεισαν τις δημιουργίες τους και το 1^ο φύλλο εργασίας (βλ. φάκελο: «1o_fyllo_ergasias») οι μαθητές, στη συνέχεια, άνοιξαν –ανά ομάδες– τα [φύλλα εργασίας](#) με τις οδηγίες για να δημιουργήσουν παρουσίαση με τα έθιμα του Πάσχα ανά τον κόσμο

Τεκμήριο 13

Τεκμήριο 14

(βλ. Τεκμήριο 14). Με τη βοήθεια των υπερσυνδέσμων που υπήρχαν σε κάθε φύλλο εργασίας, οι μαθητές αναζήτησαν τις πληροφορίες (και τις εικόνες) που ήθελαν, με σκοπό τη δημιουργία παρουσιάσεων (βλ. Τεκμήριο 15). Οι μαθητές αφού μεσολάβησε το διάλειμμα και συνέλεξαν ότι χρειαζόταν για τις παρουσιάσεις τους, ξεκίνησαν να τις δημιουργούν με αρκετή όρεξη

Τεκμήριο 15

και φαντασία (βλ. Τεκμήριο 16). Η αλήθεια είναι, ότι χρειάστηκαν αρκετή ώρα για να ολοκληρώσουν τις παρουσιάσεις τους, με αποτέλεσμα να κυλήσει ο χρόνος και να έρθει η ώρα να «παραδώσουμε» το εργαστήριο Πληροφορικής. Γι' αυτό επέσπευσαν λίγο τη διαδικασία και αποθήκευσαν τον κοινόχρηστο φάκελο τις δημιουργίες τους (βλ. φάκελο: «parousiaseis_e8ima»). Στα 10 λεπτά που μας απέμειναν φρόντισα να τις προβάλλουμε όλες, για να συγκρίνουν οι ομάδες τη δουλειά μεταξύ τους και τους πρότεινα να αποθηκεύσουν τα φύλλα εργασίας με τις συμπληρωμένες απαντήσεις (βλ. φάκελο: «fylla_ergasias»).

Τεκμήριο 16

Αμέσως μετά κι εκμεταλλευόμενος την απουσία δύο καθηγητών ειδικοτήτων, η οποία σήμαινε την εξασφάλιση δύο ωρών περισσότερων από το ωράριό μου, συνέχισα την εφαρμογή στην αίθουσα διδασκαλίας. Τότε υπενθύμισα στους μαθητές ότι θα δημιουργήσουν ένα πασχαλινό σταυρόλεξο ανά ομάδα και πως θα πρέπει να βρουν τις λέξεις του σταυρόλεξου και να σκεφθούν έξυπνους, δύσκολους αλλά και βοηθητικούς ορισμούς. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι μαθητές ενθουσιασμένοι ξεκίνησαν να «δημιουργούν» πάνω στο χαρτί (βλ. Τεκμήριο 17), συνεπικουρούμενοι κι από μένα για το τμήμα των ορισμών, με στόχο την πρωτοτυπία. Έτσι λοιπόν, σε σύντομο χρονικό διάστημα βρέθηκαν οι λέξεις και οι ορισμοί που θα συμπεριλαμβάνονταν στο σταυρόλεξο που κάθε ομάδα θα δημιουργούσε.

Τεκμήριο 17

Η συνέχεια δόθηκε τη μεθεπόμενη ώρα στο εργαστήριο Πληροφορικής, όπου οι μαθητές ανοίγοντας το πρόγραμμα Hot Potatoes, το οποίο προτιμήθηκε γιατί οι συγκεκριμένοι μαθητές είναι αρκετά εξοικειωμένοι με αυτό, αλλά και γιατί το προτεινόμενο στο (διαδικτυακό) πρόγραμμα από τον δημιουργό δεν «ανταποκρινόταν», ξεκίνησαν να δημιουργούν τα σταυρόλεξά τους με μεγάλη χαρά και κέφι (βλ. Τεκμήριο 18). Σε κάθε φάση τους υπενθύμιζα τις δυνατότητες του προγράμματος, αλλά και τα απαραίτητα που θα πρέπει να ακολουθήσουν.

Τεκμήριο 18

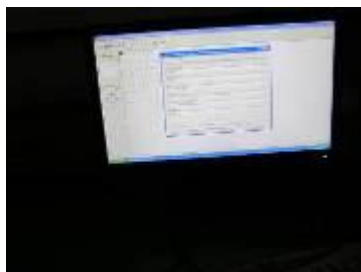
Δυστυχώς όμως ο χρόνος δεν ήταν αρκετός, άλλωστε θα συνεχιζόταν και την επόμενη ημέρα, περισσότερο το «στόλισμα», παρά η καταγραφή των δεδομένων.

Σε αυτή τη δεύτερη ημέρα εφαρμογής οι μαθητές είχαν καταλυτική συμμετοχή και διάθεση, σε σημείο που να με κάνει να ομολογήσω ότι ήταν άψογοι. Παρ' όλη την «καθυστέρηση» στην αρχή εκμεταλλευτήκαμε στο έπακρο το (προβλεπόμενο και σχεδιασμένο) «δώρο» των 2 ωρών και πραγματικά οι μαθητές ξεπέρασαν τον εαυτό τους. Έτσι μοιραία, η προσπάθειά τους αξιολογείται θετικότερα.

10η & 11η διδακτική ώρα

3^η ημέρα

Η τρίτη ημέρα εφαρμογής ήταν η Τρίτη 31-3-2015 και ξεκίνησε με τους μαθητές να έχουν ανοίξει τα αρχεία με τα σταυρόλεξά τους για να τελειώσουν τη δημιουργία τους, αφού χθες δεν ήταν χρονικά δυνατό. Έτσι οι μαθητές συνέχισαν να επεξεργάζονται τα αρχεία (βλ. Τεκμήριο 19) και ξεκίνησαν να κάνουν κι ορισμένες δοκιμές (βλ. Τεκμήριο 20) για να φτάσουν στο

Τεκμήριο 19

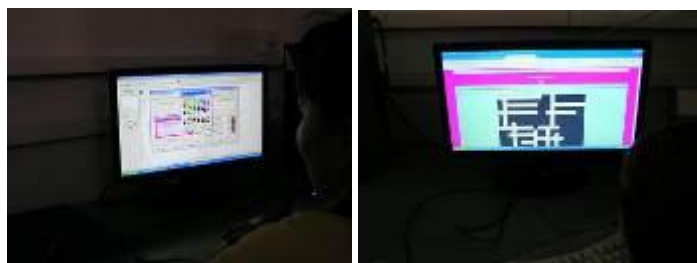
Τεκμήριο 20

επιθυμητό αποτέλεσμα. Σε εκείνο το σημείο θεωρήθηκε απαραίτητο να συνδράμω, μιας και οι μαθητές ήθελαν να ρυθμίσουν την εμφάνιση των σταυρόλεξών τους, κι έτσι προχώρησα σε κάποιες προτάσεις για βελτίωση (βλ. Τεκμήριο 21). Επίσης οι μαθητές, και κυρίως οι μαθήτριες, άρχισαν να παίζουν με τα χρώματα, όταν τους έδειξα από ποιο μενού έχουν αυτήν τη δυνατότητα. Έτσι ξεκίνησαν να καλλωπίζουν τα σταυρόλεξα βάζοντας αρκετό χρώμα, έτσι

Τεκμήριο 21

ώστε να γίνουν ελκυστικά (βλ. Τεκμήριο 22). Αμέσως μετά ξεκίνησε η κάθε ομάδα να λύνει τα σταυρόλεξα των άλλων ομάδων προσπαθώντας να βρουν σύντομα και σωστά τις λέξεις που οι συμμαθητές τους συμπεριέλαβαν στα σταυρόλεξά τους (βλ. Τεκμήριο 23).

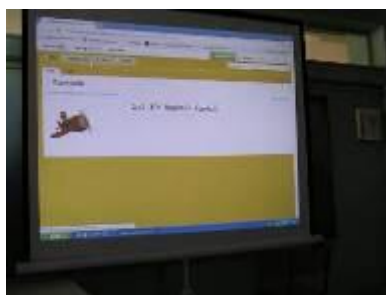

Τεκμήριο 22

Τεκμήριο 23

Εκείνη την ώρα προβλεπόταν να ανεβάσουμε στο Wiki της τάξης τα σταυρόλεξα, για να είναι προσβάσιμα από όλους και παντού. Όμως παρ' όλο που το δίκτυο του εργαστηρίου δεν είχε πρόβλημα, δεν μπορούσαμε να φορτώσουμε ορισμένες ιστοσελίδες –μια από αυτές– και το Wiki (βλ. Τεκμήριο 24). Γι' αυτό συνεχίσαμε να λύνουμε τα σταυρόλεξα, με τη δική μου

Τεκμήριο 24

υπόσχεση ότι θα κάνω τις αναρτήσεις μαζί με αυτήν που είχαμε προγραμματίσει, [τον υπολογισμό του Πάσχα](#), και όλων των σχετικών με αυτό εορτών, όπως και τελικά έγινε (βλ. Τεκμήριο 25).

Τα νεότερα		
21-03-2015	Υπολογισμός Πάσχα	Σελίδα
31-03-2015	Ποιήματα Σταυρόλεξα	Σελίδα
30-03-2015	to kapali tou akis	Καλλιόλα Σκακιά
30-03-2015	Ποιήματα τραγούδια	Υπολίσθη
30-03-2015	Εθάρματα του Πάσχα	Σελίδα
29-03-2015	Κάνουμε περίπληση...	Φωτοία
29-03-2015	Αλλάζω κείμενα	Γραμμή

Τεκμήριο 25

Σε αυτή τη φάση οι μαθητές δεν χρειάστηκε να κάνουν τίποτε περισσότερο και δύσκολο όπως την προηγούμενη ημέρα, όπου διέπρεψαν. Αν είναι κάτι που θα μπορούσαμε και θα έπρεπε να αξιολογήσουμε, και μάλιστα θετικά, αυτό είναι η ευχέρεια που είχε η κάθε ομάδα στο να λύσει τα σταυρόλεξα των άλλων, αλλά σίγουρα τα ίδια τα σταυρόλεξα (βλ. φάκελο: «stayrolexa»).

Τεκμήριο 26

12η διδακτική ώρα

4^η ημέρα

Η τέταρτη ημέρα εφαρμογής, που ήταν η Τετάρτη 1-4-2015, συνέπεσε με το πασχαλινό παζάρι που είχαν στήσει οι μαθητές όλης της Στ' Τάξης για την εξοικονόμηση πόρων για την εκδρομή τους στο τέλος της χρονιάς (βλ. Τεκμήριο 26). Οι μαθητές του σεναρίου ανέλαβαν, σύμφωνα (και) με το αρχικό σενάριο να δημιουργήσουν πασχαλινές κάρτες και διάφορα είδη συσκευασίας (βλ. Τεκμήριο 27) για τα είδη που θα πουλούσαν. Η συμμετοχή των μαθητών όπως

Τεκμήριο 27

ήταν αναμενόμενο ήταν ενθουσιώδης και τα αποτελέσματά της εντυπωσιακά, αν κρίνει κανείς από αυτά που δημιούργησαν. Αν και προβλεπόταν οι μαθητές να εργαστούν σε υπολογιστές και να κάνουν εκεί τις κάρτες τους, προτίμησαν να κατασκευάσουν δικές τους

Τεκμήριο 28

χειροποίητες (βλ. Τεκμήριο 28). Ως επιστέγασμα (και) σε αυτήν τη δημιουργικότητα ημέρα οι μαθητές θεώρησαν σωστό –αν μη τι άλλο– να δώσουν τις ευχές τους ... (βλ. Τεκμήριο 29).

Τεκμήριο 29

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

1. Αναζητήστε στο διαδίκτυο εικόνες από τη Σταύρωση ή την Ανάσταση του Χριστού των ζωγράφων της Αναγέννησης (Botticelli, Rafael, El Greco και Caravaggio) και αποθηκεύστε αυτές σε φάκελο με το όνομα της ομάδας σας.
2. Δημιουργήστε ένα αρχείο παρουσίασης, όπου στο πάνω μέρος της διαφάνειας να υπάρχει το όνομα του ζωγράφου και ο τίτλος του έργου του.
3. Στη συνέχεια, εντοπίστε τις διαφορές ανάμεσα στις εικόνες των Botticelli, Rafael, El Greco και Caravaggio και καταγράψτε τις στο παρακάτω πλαίσιο, χωρίς να παραθέσετε αρκετές λεπτομέρειες.

4. Αποθηκεύστε το φύλλο εργασίας στον κοινόχρηστο φάκελο με το όνομα της η κάθε ομάδα.

[επιστροφή](#)

Φύλλο εργασίας: τσουρέκια

- Από τις ιστοσελίδες <http://www.kilkis-press.gr/blog/paradoseis-kai-ethima-toy-pasxa-ston-kosmo> και <http://www.mamapeinao.gr/articles/448-Πασχαλινά-έθιμα-του-κόσμου> βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Καταγράψτε στο πλαίσιο παρακάτω, ομοιότητες και διαφορές για τα πασχαλινά έθιμα, ανάμεσα στην Ελλάδα και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Ανοίξτε το πρόγραμμα Hot Potatoes και από την επιλογή JCross δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο που θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις, Across και Down σε Οριζόντια και Κάθεται αντίστοιχα και να γράψετε ένα τίτλο.
- Λύστε ένα σταυρόλεξο άλλης ομάδας ή και περισσότερα.

Φύλλο εργασίας: κόκκινα αυγά

1. Από την ιστοσελίδα

http://www.paidika.gr/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=145&Itemid=389

βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων στις περιοχές της Ελλάδας: Κω, Κάλυμνο, Μυτιλήνη, Ύδρα και Χαλικιδική (Ιερισσός). Αναζητήστε τουλάχιστον μία εικόνα από τα έθιμα των περιοχών αυτών.

2. Ανακαλύψτε τον κοινό συμβολισμό που έχουν όλες οι ανθρώπινες ενέργειες στις παραπάνω περιοχές στα πασχαλινά έθιμα και γράψτε τον παρακάτω.

3. Ανοίξτε το πρόγραμμα Hot Potatoes και από την επιλογή JCross δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο που θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις, Across και Down σε Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα και να γράψετε ένα τίτλο.
4. Λύστε ένα σταυρόλεξο άλλης ομάδας ή και περισσότερα.

Φύλλο εργασίας: λαμπάδες

1. Από τις ιστοσελίδες <http://www.dw.de/πασχαλινά-ήθη-και-έθιμα-στη-γερμανία/a-2605568> και <http://www.griechenland.diplo.de/Vertretung/griechenland/el/01/Osterbraeuche.html> δημιουργήστε αρχεία παρουσίασης με εικόνες και έθιμα των Γερμανών για το Πάσχα.
2. Με ποιο πρόσωπο της γιορτής των Χριστουγέννων μοιάζει ο πασχαλινός λαγός;
3. Καταγράψτε στο πλαίσιο παρακάτω, ομοιότητες και διαφορές για τα πασχαλινά έθιμα, ανάμεσα στην Ελλάδα και την Γερμανία.

4. Ανοίξτε το πρόγραμμα Hot Potatoes και από την επιλογή JCross δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο που θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις, Across και Down σε Οριζόντια και Κάθετα αντίστοιχα και να γράψετε ένα τίτλο.
5. Λύστε ένα σταυρόλεξο άλλης ομάδας ή και περισσότερα.

Φύλλο εργασίας: μαγειρίτσες

1. Από τις ιστοσελίδες <http://www.kilkis-press.gr/blog/paradoseis-kai-ethima-toy-pasxa-ston-kosmo> και <http://www.mamapeinao.gr/articles/448-Πασχαλινά-έθιμα-του-κόσμου> βρείτε και δημιουργήστε αρχείο παρουσίασης των πασχαλινών εθίμων σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι Η.Π.Α, η Αυστραλία ή η Νέα Ζηλανδία κ.ά.
2. Καταγράψτε στο πλαίσιο παρακάτω, ομοιότητες και διαφορές για τα πασχαλινά έθιμα, ανάμεσα στην Ελλάδα και τις χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Ανοίξτε το πρόγραμμα Hot Potatoes και από την επιλογή JCross δημιουργήστε ένα σταυρόλεξο που θα σχετίζεται με το Πάσχα. Χρειάζεται να γράψετε τη λέξη αλλά και την ερώτηση που έχει ως απάντηση τη συγκεκριμένη λέξη. Μην ξεχάσετε να αλλάξετε τις λέξεις, Across και Down σε Οριζόντια και Κάθεται αντίστοιχα και να γράψετε ένα τίτλο.
4. Λύστε ένα σταυρόλεξο άλλης ομάδας ή και περισσότερα.

[επιστροφή](#)

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο επεκτάθηκε αρκετά, από κάθε άποψη και σύμφωνα με την πρόβλεψη του αρχικού. Όμως θα μπορούσε ως προέκταση και έκφραση της προσπάθειας των μαθητών να τους δοθεί η δυνατότητα όλα αυτά τα στοιχεία που υπάρχουν στα αρχεία που δημιουργήθηκαν να τα αναρτήσουν στο Wiki της τάξης ή στο Blog ή οπουδήποτε αλλού είναι βολικό. Επίσης, χρήσιμο και απαραίτητο θα ήταν να κάνουν όλες οι ομάδες όλα τα φύλλα εργασίας, έτσι ώστε –σε μεγαλύτερο βεβαίως χρονικό διάστημα– να δουν όλοι οι μαθητές τις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας και να ασχοληθούν με όλες τις πτυχές του Πάσχα.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η θεματολογία αλλά και η οργάνωση του σεναρίου προδιέγραφε μια καταπληκτική εφαρμογή και έντονη συμμετοχή από την πλευρά των μαθητών. Άλλωστε με την ανακοίνωση και μόνο αυτής της «πασχαλιάτικης βόλτας στον κόσμο» που θα κάναμε, οι μαθητές ενθουσιάστηκαν και αδημονούσαν. Το υπέροχο αυτό κλίμα ενισχύθηκε περισσότερο με τη (φαινή) ιδέα να δώσουμε ονόματα σχετικά με το Πάσχα στις ομάδες, γεγονός που άρεσε στα παιδιά και τα ώθησε στο να συμμετάσχουν ενεργητικότερα. Οι μαθητές κατά τη διάρκεια όλης της εφαρμογής ένιωσαν και κινήθηκαν με άνεση, μιας και το θέμα ήταν «χαλαρό». Χάρηκαν πάρα πολύ που έκαναν τις δικές τους παρουσιάσεις, που έμαθαν αρκετά «πασχαλιάτικα» πράγματα τόσο από όλον τον κόσμο, όσο και από την Ελλάδα. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν με την προετοιμασία των σταυρόλεξων για την ηλεκτρονική δημιουργία τους, διασκέδασαν πολύ με τη λύση τους, και ως επιστέγασμα συμμετείχαν και βοήθησαν στην οργάνωση συγκεκριμένης εκδήλωσης στο σχολείο.

Εν κατακλείδι, η εφαρμογή αυτή είναι μια από τις «θετικές» εκδοχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και μακάρι μεγάλο τμήμα του σχολικού χρόνου να αφιερωνόταν σε τέτοιου είδους δραστηριότητες.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hall, N. 1987. *The emergence of literacy*. Kent: Hodder and Stoughton.

Kress, G. 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice*. Οξφόρδη: Oxford University Press.

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2, 111-124.

Swales, J. 1997. *Genre Analysis, English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.

Whitehurst, G. J. & C. J. Lonigan. 1998. Child development and emergent literacy. *Child Development* 69.3, 848–872.

Wray, D. 1984. *Teaching Information Skills Through Work*. Λονδίνο: Hodder & Stoughton.

Wray, D. 1989. *Teaching Project*. Λονδίνο: Scholastic Publication.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [15.11.2010]

Χατζησαββίδης, Σ. 2002. *Η Γλωσσική Αγωγή στο Νηπιαγωγείο: δραστηριότητες για την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και του γραμματισμού*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ